

KV 21.12.2022 § 45 LIITE 17
KH 8.12.2022 § 227 LIITE 21

YPÄJÄN KUNNAN

TALOUSARVIO 2023

JA

TALOUSSUUNNITELMA 2023 – 2025

INVESTOINTISUUNNITELMA 2023 – 2026

Sisällysluettelo

1	YLEISPERUSTELUT.....	3
1.1	ASUKKAAT JA TYÖPAIKAT	3
1.2	ARVIO TALOUDELLISESTA KEHITYKSESTÄ	5
1.3	TAVOITTEIDEN SITOVIUS.....	5
2	STRATEGIA JA UUSI NÄKÖKULMA.....	6
2.1	VISIO 2022 - 2025.....	6
3	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	9
3.1	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	9
3.1.1	KESKUSVAALILAUTAKUNTA	11
3.1.2	TARKASTUSLAUTAKUNTA	11
3.1.3	KUNNANHALLITUS	11
3.1.4	SIVISTYSLAUTAKUNTA	12
3.1.5	TEKNISEN LAUTAKUNNAN LUPAJAOSTO	17
3.1.6	TEKNINEN LAUTAKUNTA	17
3.2	TALOUDELLISET TAVOITTEET	20
	TULOSLASKELMA.....	29
	RAHOITUSLASKELMA	30
4	INVESTOINNIT	31
5	VESIHUOLTOLAITOKSEN TALOUSARVIO.....	37

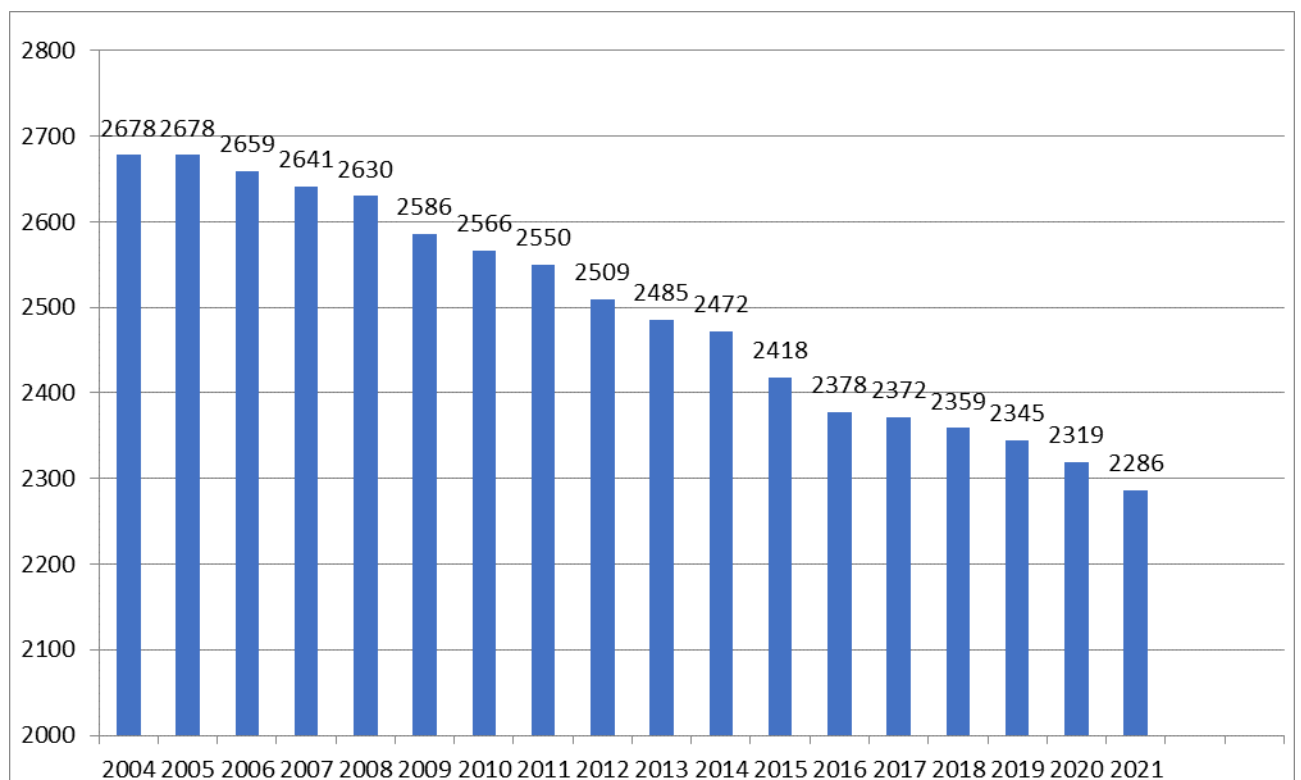
1 YLEISPERUSTELUT

Ypäjä on pinta-alaltaan 182 km²:n maaseutumainen alue Lounais-Hämeessä, Kanta-Hämeen ja Varsinais-Suomen maakuntien rajalla. Seudullista yhteistyötä tehdään tiiviisti mm. aluekehittämisessä Forssan, Jokioisten, Humppilan ja Tammelan kanssa. Yhteistyötä tehdään myös yli maakuntarajan erityisesti Loimaan ja Someron kaupunkien kanssa.

Kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät tammikuun 2023 alussa hyvinvointialueelle. Aikaisemmin sosiaali- ja terveyspalvelut järjestettiin Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän kautta. Toisen asteen koulutuksista kunta on mukana Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen kuntayhtymässä sekä Hevosopisto Oy:ssä. Ympäristöterveydenhuollon osalta Ypäjä on tammikuusta 2023 mukana Riihimäen kaupungin ympäristöterveydenhuollon järjestämisessä.

1.1 ASUKKAAT JA TYÖPAIKAT

Ypäjäen kunnan asukasluvun kehitys on pidemmän ajan trendinä loivasti laskevassa aaltoliikkeessä:

Asukasluku 31.12.2021 oli 2286 henkilöä.

Vuoden 2021 lopussa väestöstä 11,6 % oli 0 -14 -vuotiaita, 58,5 % 15 - 64 -vuotiaita ja 29,9 % oli 65 vuotta täyttäneitä.

Tuleva väestönkehitys vaatii ponnekkaita toimenpiteitä kääntyäkseen myönteiseksi, niin tapahtuneen kehityksen kuin väestörakenteenkin kautta tarkasteluna. Sama kehitys on tyypillistä koko Forssan seutukunnalle.

Väestöennusteen mukaan Ypäjän väkiluku vuonna 2040 on 2040 henkilöä.

1.2 ARVIO TALOUDELLISESTA KEHITYKSESTÄ

Vuoden 2023 talousarvio ja vuosien 2024 – 2025 taloussuunnitelma on ylijäämäinen. Kuluvaan vuoden talousarvion verotuloarvio oli 8 607 000 euroa ja verotulo vuodelle 2023 4 838 000.

Vuodelle 2023 tuloveroprosentti muuttui. Hyvinvointialueuudistuksen takia veroprosentti vuodelle 2023 on 9,36, kun se aiemmin oli 22,00. Tuloveron kokonaistuotto v. 2023 on arviolta 3 949 000 euroa. Kiinteistöveroprosentteja ei ole korotettu.

Kunnallisvero ja kiinteistövero

Kunnallisveroprosentti vuodelle 2023 on 9,36.

Kiinteistöveroprosentit vuodelle 2023 ovat seuraavat:

- <u>yleinen</u> kiinteistöveroprosentti	1,00
- <u>vakituisen asunnon</u> kiinteistöveroprosentti	0,60
- <u>rakentamattoman rakennuspaikan</u> veroprosentti	3,00
- <u>muiden asuntojen</u> kiinteistöveroprosentti	1,50
- <u>yleishyödyllisten yhteisöjen</u> kiinteistöveroprosentti	0,00
- <u>vesi- ja tuulivoimalaitokseen, jonka nimellisteho on enintään 10 megavoltiampeeria, sovelletaan kuitenkin yleistä kiinteistöveroprosenttia</u>	
- <u>voimalaitosten</u> veroprosentti	3,10

1.3 TAVOITTEIDEN SITOVUUS

Tässä talousarviossa valtuusto määrää kullekin toimielimelle

- *käyttötaloussosassa sitovat toiminnalliset tavoitteet, sitovat määrärahat ja tuloarviot vastuualueittain*
- *investointiosassa sitovat tavoitteet ja sitovat määrärahat ja tuloarviot sekä sitovat perustelut hankkeittain.*

Tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa valtuusto määrää kunnanhallitusta sitovat määrärahat ja tuloarviot.

Käyttötaloussosassa esitetyt perustelut ja määrärahaa ja tavoitetta selventävät lisätiedot eivät ole sitovia.

Henkilöstösuunnitelmassa esitettyjä henkilöstömääriä ei saa ylittää (yhtä aikaa työssä ollen) lukuun ottamatta kuntalaisten subjektiivisten oikeuksien toteuttamiseksi tarvittavaa henkilökuntaa, kuten varhaiskasvatuksen hoitajat ja koulunkäynninohjaajat, sekä työllistämistarkoituksessa työllistämistuella tai nuorten kesätyöllistämisrahoihin palkattavaa henkilöstöä. **Vapautuvien virkojen ja työsuhteiden täyttötarve arvioidaan joka kerta, kun työntekijä irtisanoutuu tai siirtyy eläkkeelle.**

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion ja -suunnitelman *vastuualueille* toimielimet hyväksyvät käyttösuunnitelman (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet) kunkin vastualueen *tehtäville*, viranhaltijat laativat edelleen käyttösuunnitelman *osatehtävittäin ja/tai meno- ja tulolajeittain*.

Hallintokunnat raportoivat valtuustolle talousarvion toteutuneiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta laadittavassa osavuosikatsauksessa puolivuositain.

2 STRATEGIA JA UUSI NÄKÖKULMA

Ypäjän valtuusto on 1.9.2022 hyväksynyt Ypäjän vision ja strategian 2022 - 2025.

2.1 VISIO 2022 - 2025

Ypäjä on Suomen vetovoimaisin asuin- työ- ja yrittämisen paikka maaseudulla ja hevososaamisessa Euroopan kirkkainta kärkeä.

2.2 STRATEGISET PAINOPISTEET

2.2.1 YPÄJÄLÄISET IHMISET

Ypäjällä panostetaan lapsiperheisiin ja nuoriin. Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisotoimen resurssit ovat kattavat. Toisen asteen koulutuspaikat ovat lähellä ja tämä kaikki tukee lapsiperheiden ja nuorten pysymistä alueella.

Senioriväestön on turvallista ja esteetöntä elää ja harrastaa omalla paikkakunnalla.

Palvelu- ja asiointiliikenne on laadukasta ja tarpeita vastaavaa.

2.2.2 YPÄJÄLÄINEN YMPÄRISTÖ

Ypäjäläinen rakennettu ja luonnontilainen maalaismaisema on terveellinen, turvallinen, ympäristöystävällinen, puhdas sekä viihtyisä ja se palvelee ihmisten tarpeita.

Luonto- ja liikuntapalvelut tukevat toisiaan ja kuntalaisten mahdollisuuksia terveelliseen ja liikunnalliseen elämään.

Kestävän kehityksen näkökulmat näkyvät kunnan toiminnoissa ja palveluissa.

2.2.3 YRITTÄJYYS JA HEVOSALA

Kunta uskoo vahvasti yrittäjyyteen kärkihankkeissaan ja sen myötä syntyvään paikalliseen kasvuun, omavaraiseen työllistämiseen ja työllistymiseen.

Hevoset ja hevosalan koulutus muodostavat kunnan identiteetin ja samalla elinvoima- ja kilpailuedun. Hevos-, luontopalvelu- ja matkailuelinkeinot nähdään paikallisina vetovoimatekijöinä.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

1TOIMIALA	HENKILÖSTÖ				HUOM.
	12/2022	2023	2024	2025	
HALLINTOTOIMIALA					
JOHTAMISPALVELUT					
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	
Työpajaohjaaja	2	0	0	0	Työpajaohjaajien siirtyminen hyvinvointialueelle
HALLINTOPALVELUT					
Talous- ja hallintopäällikkö	1	1	1	1	
Laskentasihteeri	1	1	1	1	Nimikemuutos 2023: kirjanpitäjä
Toimistos sihteeri	1,9	1,9	1,9	1,9	
Määräaikainen toimistosiihteerari/arkisto	1	1			
YHT.	7,9	5,9	4,9	4,9	
PUHTAUS- JA RUOKAPALVELUT					
Puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö	1	1*	1*	1*	*1.1.2023 alkaen hyvinvointikoordinaattori 50 %, puhtaus- ja ruokapalvelupäällikkö 50 %
Laitoshuoltaja	5	2	2	2	
Keittäjä	5	3	3	3	
Ravitsemistyöntekijä	1	0	0	0	
Yhdistelmätyöntekijä	2	1	1	1	
Puhtaus- ja ruokapalveluiden varahenkilö	1	1	1	1	
YHT.	15	8	8	8	
TOIMIALA YHT.	22,9	13,9	12,9	12,9	
SIVISTYSTOIMIALA					
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO JA PERUSOPETUS					
Varhaiskasvatusjohtaja-sivistysjohtaja	1	1	1	1	Nimikemuutos
Yhtenäiskoulun rehtori	1	1	1	1	
Sivistystoimen sihteeri	1	1	1	1	
Toimistosiihteeri	0,1	0,1	0,1	0,1	Osa-aikainen; yhteinen toimistosiihteeri hallintotoimialan kanssa (koulukuljetukset)
Lehtori	3	3	3	3	
Luokanopettaja, vararehtori	1	1	1	1	
Luokanopettaja	5	5	5	5	
Päätoiminen tuntiopettaja	5	5	5	5	
Sivutoiminen tuntiopettaja	2	2	1	1	
Laaja-alainen erityisopettaja	1	1	1	1	
Erityisluokanopettaja	3	3	3	3	
Koulunkäynninohjaaja-iltapäivätoiminnan ohjaaja	1	1	1	1	

Koulunkäynninohjaaja, osa-aikaiset	5	4	4	4	
Koulunkäynninohjaaja, kokoaikaiset	3	3	2	2	
YHT.	32,1	31,1	29,1	29,1	
VARHAISKASVATUS					
Varhaiskasvatuspäällikkö- varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0	1	1	1	1.1.2023 alkaen
Varhaiskasvatuksen opettaja	3	4	4	4	Lisäys 1.7. alkaen
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	9	10	10	10	
Perhepäivähoitaja	5	4	4	4	
YHT.	17	19	19	19	
KIRJASTO					
Erikoiskirjastovirkailija	1	1	1	1	
YHT.	1	1	1	1	
LIIKUNTAPALVELUT					
Liikunnanohjaaja	1	1	1	1	Osa-aikainen
YHT.	1	1	1	1	
NUORISOPALVELUT					
Nuorisotyöntekijä	1	1	1	1	
Erytisnuorisotyöntekijä	1	1	1	1	
YHT.	2	2	2	2	
TOIMIALA YHT.	53,1	54,1	52,1	52,1	
TEKNINEN TOIMIALA					
TEKNISEN TOIMEN HALLINTO					
Tekninen johtaja	1	1	1	1	
Toimistos sihteeri	1	1	1	1	
Talonmies	1	1	1	1	
Talonmies-vahtimestari	0,51	0,51	0,51	0,51	
Vesi- ja viemärlaitoksen hoitaja	1	1	1	1	
Kiinteistöhoitaja	2	2	2	2	
Kentänhoitaja	1	1	1	1	
TOIMIALA YHT.	7,51	7,51	7,51	7,51	
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	83,51	75,51	72,51	72,51	

LAADULLISET TAVOITTEET

3.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

3.1.1.1 Vaalit

Päämäärät	Mittarit
2023 eduskuntavaalien toteuttaminen riittävin resurssein	Vaalit hoidetaan asianmukaisesti

3.1.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

3.1.2.1 Hallinnon ja talouden tarkastus

Päämäärät	Mittarit
Kunnan hallinnon ja talouden seuranta ja tarkastus	- Tilintarkastus määräajassa
Talouden ja toiminnan riskiarviointi	- Konkreettinen riskiarvio esitetty
Arviointikertomus	- Arviointikertomus laadittu määräajassa

3.1.3 KUNNANHALLITUS

3.1.3.1 Johtamispalvelut

Päämäärät	Mittarit
Päämäärät	Mittarit
Johtamispalvelut	
Kunnan verkkosivujen kehittäminen ja tiedon saatuuden helpottaminen	Mittaristona käytetään verkkosivujen luotettavan toimivuuden lisäksi verkkosivuilta löytyvää palautelomaketta ja sivuista saatua sanallista palautetta. Lisäksi palautetta kerätään myös paikallislehti Ypäjäläisen kautta.
Kunnan sidosryhmäyhteistyö ja tunnettavuuden lisääminen	Mittaristona käytetään Ypäjän kunnan sidosryhmäyhteistyön onnistumista ja kunnan näkyvyyden määrää mediassa. Sidosryhmäyhteistyötä Ypäjä kehittää suunnitelmallisesti olemalla omaltaan aktiivisesti yhteydessä naapurikuntiinsa sekä muihin yhteistyötahoihin sekä paikallistasolla yrittäjiin.
Kunnan elinvoimatoimikunnan toiminnan kehittäminen	Kunnan elinvoimatoimikunnan toiminnan vakiinnuttaminen osaksi kunnan muita toimintoja. Säännölliset kokoukset, joista laaditaan muistiot osallistujille ja säännölliset yrittäjien aamutee ja iltatee -tilaisuudet kaikille yrittämisestä kiinnostuneille.

3.1.3.2 Hallintopalvelut

Päämäärät	Mittarit
Arkiston ajantasaistaminen sis. sähköinen arkistointi	Sähköisen järjestelmän hankinta
Työhyvinvoinnin lisääminen	Sairauspoissaolot vähenevät, työterveydessä panostetaan ennaltaehkäisevään toimintaan.

3.1.3.3 Maaseututoimi

Päämäärä 2023:

Maaseudulla asuu monipuolista, asukaslähtöistä toimintaa harjoittavia ihmisiä ja maatilat ovat kannattavia. Elinkeinojen kirjo laajentuu matkailuun ja vapaa-aikaan liittyvien palveluiden tuottamisen osalta.

Vuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet ja mittarit:

Maaseututoimessa yhteistyötä Loimaan kaupungin kanssa jatketaan.

3.1.4 SIVISTYSLAUTAKUNTA

3.2.4.1 Varhaiskasvatus

Päämäärät	Mittarit
Henkilöstön kehittyminen mahdollistuu	Kehityskeskustelut kerran vuodessa. Yhteinen koulutuspäivä. Mahdollisuus osallistua koulutuksiin mielenkiinnon mukaan. Koulutuksiin osallistujien määrän seuranta.
Kolmitasoinen tuki vahvistuu	Lasten vasut on tehty ja huoltajien kanssa keskusteltu. Vasut on tarkistettu vähintään kerran vuodessa. Lasten havainnointi suoritetaan kolme kertaa vuodessa. Kunnalla on oma varhaiskasvatuksen opettaja (noin 40 % työajasta VEO:n tehtäviä). Henkilökunta perehdytetään tuen vaiheisiin ja asiakirjoihin. Henkilökunta saa ohjausta tuen käytännön toteuttamiseksi.
Varhaiskasvatuksen hallinto selkeytyy	Varhaiskasvatusjohtajan työnkuva erkanee sivistysjohtajan työnkuvasta. Varhaiskasvatuksesta vastaa varhaiskasvatuspäällikkö-varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Vastaavan varhaiskasvatuksen opettajan virka poistuu ja se muutetaan varahenkilön tehtäväksi. Sivistystoimen hallinnossa työskentelevillä on tehtynä ajantasainen kirjallinen työnkuva.
Laadun arviointi kehittyy	Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma arvioidaan keväisin ja uusi tehdään syksyisin

	<p>Varhaiskasvatuksen digitaalisen laadunarviointiohjelma Valssiin tutustutaan ja se otetaan käyttöön vaiheittain.</p> <p>Asiakastytyväisyyskyselyn teko vuosittain.</p>
Yhteistyö toteutuu	<p>Tiimisopimukset on tehty.</p> <p>Päiväkodin henkilökunnan tiimipalaverit, iltapalaverit ja opettajapalaverit ovat vakiintunut käytäntö.</p> <p>Perhepäivähoitajien kanssa pidetään iltapalaverit.</p>

3.1.4.2 Peruskoulutus ja opetustoimen hallinto

Päämäärät	Mittarit
Sivistystoimen hallinnon kehittäminen	<p>Työnkuvien selkeyttäminen edelleen</p> <p>Sivistysjohtajan työnkuvan määrittäminen</p> <p>Sivistystoimen johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti vähintään joka toinen kuukausi</p>
Perusopetuksen henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja Oppilaiden hyvinvoinnin edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> -Rehtori HY+:n Hallintaa ja Hyvinvointia valmennuksessa -Huomaa Hyvä- koulutus -MOK: hyvinvointi -Tunnetaitotunnit -Friends, Lions Quest, Huomaa Hyvä
Kunta järjestää laadukasta, opetussuunnitelman mukaista perusopetusta vuosiluokille 1–9 (yleis- ja erityisopetus).	<p>Yleisopetus tapahtuu enintään 25 oppilaan ryhmissä. Lisäksi pienryhmäopetusta molemmissa yksiköissä.</p> <p>Erytisen ja tehostetun tuen oppilaat saavat erityisopetusta henkilökohtaisten suunnitelmiansa mukaisesti</p>
Oppilashuoltopalvelut Vastuu siirtyy FSHKY:ltä uudelle HYVINVOINTIALUEELLE (kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi ja koulukuraattori) toteutetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.	<p>-Oppilashuollon palveluiden siirtymistä hyvinvointialueelle seurataan tarkasti, palvelun laatua arvioidaan, kiusaamiskysely, terveystarkastus</p>
Yhteistyö sivistystoimen, sosiaalitoimen ja lasten ja nuorten psykiatrisen kesken poliklinikan rakentuu edelleen laadukkaammaksi	<p>Koulu on aktiivisessa yhteistyössä edellä mainittujen kanssa</p>
Seudullinen yhteistyö	<p>Osallistutaan edelleen seudulliseen opetussuunnitelmatyön kehittämissuunnitelmaan</p>
Perusopetuksen henkilöstön koulutus	<p>Yhteinen suunnittelu ja koulutuspäivä, osallistuminen ammatilliseen täydennyskoulutukseen kk-ohjaajille ja opettajille</p> <p>Rehtori valmennuksessa Hallintaa ja Hyvinvointia</p> <p>Huomaa Hyvä- koulutus</p>

Yhteistyö nuorisotoimen ja perusopetuksen kesken rakentuu laadukkaammaksi	Yhteiset konkreettiset teot
Yhteistyö Ankkuritiimin ja opetustoimen kesken pysyy aktiivisena	Koulu jatkaa yhteistyötä Forssassa toimivan Ankkuri-tiimin kanssa

3.1.4.3 Muut koulutuspalvelut

Päämäärät	Mittarit
Jokiläänin kansalaisopisto järjestää laadukasta ja monipuolista opetusta Ypäjällä.	Ypäjän kunnan edustajat osallistuvat ohjausryhmän tapaamisiin. Jokiläänin kansalaisopiston opiskelijamäärät kasvavat <ul style="list-style-type: none"> - Ypäjäläisten osallistujien määrä kansalaisopiston toiminnassa kasvaa (2021 osallistujaa) - Toteutuneiden kurssien ja tuntien määrä kasvaa (2021 kurssit 44/63; tunnit 734,5/1250)
Musiikkiopistopalvelut hankitaan Lounais-Hämeen musiikkiopistosta (Forssa) sekä Loimaan musiikkiopistosta.	Oppilaspaikkoja on varattu kummastakin musiikkiopistosta.

3.1.4.4 Kirjasto

Päämäärät	Mittarit
Kirjasto	
Louna-kirjastojen seutukunnallinen yhteistyö jatkuu.	Sivistysjohtaja osallistuu Louna-kirjaston palaveriin.
Omatoimikirjaston käyttö kasvaa	Omatoimiaikaan asioivien kävijöiden määrä kasvaa.
Taukotilahanke toteutuu	Kirjasto toimii erätaukokeskustelun yhtenä järjestäjänä. Sivistysjohtaja osallistuu Taukotilahankkeen tapaamisiin.
Seutukirjasto-hanke	Seutukirjastohankkeelle saadaan virallinen päätös.
Kirjasto on monipuolinen tapahtumapaikka	Kirjaston järjestämät tapahtumat lisääntyvät ja kirjasto osallistuu myös muiden sivistystoimen hallinnonalan tapahtumiin.
Yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa lisätään	Perusopetuksen 1.-luokkalaiset saavat kirjastolta kirjat Varhaiskasvatus vierailee kirjastossa säännöllisesti ja osa vierailusta on ohjattua
Kulttuuripalvelut	
Kunnan kulttuuritoimintaa suunnataan eri-ikäisille kuntalaisille.	Pertun päivät ja Ypäjän yö järjestetään ja kaiken ikäiset osallistujat huomioidaan tapahtuman suunnittelussa. Lapsille, nuorille, työikäisille ja vanhemmalle väestölle järjestetään kaikille omanlaista kulttuuritapahtumaa.

3.1.4.5 Kulttuuripalvelut

Päämäärät	Mittarit
Kunnan kulttuuritoimintaa suunnataan eri-ikäisille kuntalaisille.	<p>Pertun päivät ja Ypäjän yö järjestetään ja kaiken ikäiset osallistujat huomioidaan tapahtuman suunnittelussa.</p> <p>Lapsille, nuorille, työkäisille ja vanhemmalle väestölle järjestetään kaikille omanlaista kulttuuritapahtumaa.</p>
Yhteistyötä seurakunnan ja järjestöjen kanssa pidetään yllä.	Kulttuuriasioissa järjestetään tapaamisia kunnassa toimivien järjestöjen sekä seurakunnan kanssa.
Kotiseutumuseo aukiolo kesällä vakiinnutetaan	Kotiseutumuseo on auki kesällä ainakin kolme viikkoa

3.1.4.6 Liikunta ja ulkoilu

Päämäärät	Mittarit
Liikunnan edistäminen on suunnitelmallista	<p>Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.</p> <p>Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarvointiin (EVA). Vaikutusten ennakoarvointiprosessissa on kuultu kuntalaisia.</p> <p>Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.</p>
Kunnassa tarjotaan monipuolisia ja ilmaisia omaehtoisen liikkumisen mahdollisuuksia eri ikäisille kuntalaisille.	<p>Liikunnanohjaajan järjestämä ilmainen nuorten liikuntaneuvonta vaikiintuu ja tavoittaa nuoria.</p> <p>Liikunnanohjaajan aikuisille järjestämä ilmainen neuvontamäärä kasvaa.</p> <p>Kunnan ilmaisia liikuntapaikkoja ja mahdollisuuksia kehitetään edelleen.</p>
Kunnan, seurojen ja järjestöjen yhteistyö toimii	<p>Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen. (hyte-kerroin)</p> <p>Luodaan yhteinen liikuntakalenteri, josta näkee eri toimijoiden järjestämä liikunta.</p> <p>Ohjattua liikuntaa järjestään kunnan alueella laajasti eri ikäisille-</p>
Erityisliikunnan tarjonta turvataan	Erityisliikuntaa järjestetään seutukunnallisena yhteistyönä.

3.1.4.7 Nuorisopalvelut

Päämäärät	Mittarit
<p>Nuorisotyötä järjestetään 6-29-vuotiaille lapsille ja nuorille laadukkaasti.</p>	<p>Haavin aukioloajat vakiintuvat noin 20 nuoreen per ilta.</p> <p>Nuorisotyötä järjestetään kaiken ikäisille nuorille.</p> <p>Kesäleirit järjestetään perusopetusikäisille.</p> <p>Nuorisotyöntekijät osallistuvat koulutuksiin.</p> <p>Nuorisotyöntekijöillä on tehtävään soveltuva koulutus.</p> <p>Nuorisotyöntekijöiden työnkuvat päivitetään ajan tasalle.</p>
<p>Vahvistetaan monialaista toimintaa ja yhteistyötä</p>	<p>Nuorisolain mukainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto vakiinnutetaan osaksi nuorisotyötä joko kunnallisesti tai seutukunnallisesti.</p> <p>Vahvistetaan ja lisätään koulunuorisotyön tuntimäärää.</p> <p>Etsivät nuorisotyö tekee yhteistyötä työpajatoiminnan kanssa.</p>
<p>Etsivää nuorisotyötä kehitetään.</p>	<p>Etsivät nuorisotyöntekijä osallistuu koulutuksiin.</p> <p>Etsivä nuorisotyöntekijä osallistuu seutukunnallisiin tapaamisiin.</p> <p>Etsivän nuorisotyön asiakkuudet kirjataan ParEnt-järjestelmään ja asiakkuuksien määriä seurataan.</p> <p>Etsivän nuorisotyön määrää pyritään lisäämään.</p>
<p>Erityisnuorisotyötä kehitetään</p>	<p>Erityisnuorisotyön toimintatavat selkeytetään ja kirjataan.</p>
<p>Nuorten osallisuutta lisätään.</p>	<p>Nuorisotoiminnasta järjestetään kyselyitä nuorille ja nuorten mielipiteitä kuunnellaan heitä koskevissa asioissa.</p> <p>Nuorisovaltuusto toimii aktiivisesti.</p> <p>Nuorisovaltuuston jäsenet osallistuvat toimielimien kokouksiin.</p>

3.1.4.8 Hyvinvointi

Päämäärät	Mittarit
Hyvinvointityö on suunnitelmallista	Kunnan hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus valmistuvat.
Raportoidaan Tuntalaisten elintapoja (hyte-kerroin)	Valtuustolle laaditaan vuosittain hyvinvointiraportti.
Väestön hyvinvointia ja terveyden edistämistä seurataan (hyte-kerroin)	Määritellään mittarit, joiden avulla seurataan kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumista.
Kunnassa on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuutta (hyte-kerroin)	Kunnassa toimii hyvinvointikoordinaattori. Kunnassa toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja.
Hyvinvointityö näkyy konkreettisesti kunnan toiminnassa	Kuntalaisille järjestetään hyvinvointiin liittyviä tapahtumia.

3.1.5 TEKNISEN LAUTAKUNNAN LUPAJAOSTO

3.2.5.1 Lupa- ja valvontapalvelut

Päämäärät	Mittarit
Ypäjälinen rakennettu ympäristö ja maaseutu on terveellinen, turvallinen, puhdas ja viihtyisä asua sekä harjoittaa yritystoimintaa. Ympäristö ja olosuhteet vastaavat käyttäjien tarpeita parhaalla mahdollisella tavalla.	Ypäjän asukasluvu on lähtenyt kasvuun.
Rakentamisen ja ympäristötoimen seudullinen yksikkö antaa alaan liittyvää palvelua ja neuvontaa asiantuntevasti ja asiakkaiden tarpeita vastaavasti.	Rakennus- ja ympäristölu-pahakemukset käsitellään viivytyksettä, yksittäinen tavanomainen rakennuslupa 14 vuorokauden sisällä saapumispäivästä päätöksen antopäivään. Sähköinen rakennuslupahakemus ja -käsittely järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana
Ympäristön käyttöä, rakentamista ja tilaa seurataan mahdollisia ongelmatilanteita ennaltaehkäisten	Ympäristökatselmuksia pidetään tarpeen mukaan.

3.1.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA

3.1.6.1 Yleiset alueet

Päämäärät	Mittarit
Yleiset alueet	
Liikenneväylien, puistojen, liikuntapaikkojen ja muiden yleisten alueiden hyvällä hoidolla pidetään kunta viihtyisänä.	-yleisten alueiden energiatehokkuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota -yleisten alueiden kunnossapitotasoa parannetaan

	- yksityisteiden kunnossapitoavustukset maksetaan tiekunnille syyskuun loppuun mennessä
Kuntalaisille tarjotaan laadukkaat sekä turvalliset puitteet liikkumiseen, liikuntaan ja muuhun ulkoiluun	- infra paikkatietohankkeen avulla osaltaan tehostetaan alueiden käyttöä ja kunnossapitoa - yleisten alueiden ja välineiden kuntotarkastus on pidetty toukokuun loppuun mennessä - Loimijoen moninaiskäyttöä edistetään seudullisesti - yleisten teiden kehittämishankkeita on saatu Ely- keskuksen hankeohjelmiin

3.1.6.2 Rakennukset

Päämäärät	Mittarit
Rakennukset ja kiinteistöt	
Kunnan omistamat rakennukset ovat hyvässä kunnossa ja kiinteistön hoidossa huomioidaan kestävä kehitys sekä vastuullisuuden periaatteet	-yhteistyö Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kanssa on lähtenyt hyvin käyntiin -rakennusten energiatehokkuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota - valmistuskeittiöiden muutosselvitys laaditaan yhteistyössä ruokahuollon kanssa - rakennusten kunnossapitotarveselvitys (PTS) on saatu valmiiksi
Kunnan omistamia metsätiloja hoidetaan metsätaloussuunnitelman mukaisesti niin, että metsänhoidossa on huomioitu myös alueiden monipuolinen virkistyskäyttö	- vajaatuottoisia metsätiloja ja kiinteistöjä myydään talousarvion edellyttämässä laajuudessa
Kunnalla on tarjolla kysynnän mukaisesti tontteja, vuokra-asuntoja sekä toimitiloja.	- tonttien myyntitoimintaa on tehostettu - vajaatuottoisia huoneistoja myydään talousarvion edellyttämässä laajuudessa

3.1.6.3 Vesihuoltolaitos

Päämäärät	Mittarit
Vesihuoltolaitos	
Vesihuoltolaitoksen häiriötön vedenjakelu ja jätevesien johtaminen Loimaalle puhdistettavaksi on normaalioloissa varmistettu kaikille verkostoon liitetyille kiinteistöille.	- infra paikkatietohanke on käynnissä -vedenjakelun toimintavarmuutta ja laatua on parannettu -viemäriverkoston vuotovesien määrää on vähennetty - Loimaan vesi liikelaitoksen ja Ypäjän kunnan vesihuoltolaitoksen yhteistoimintaa on edelleen kehitetty

3.1.6.4 Palo- ja pelastuspalvelut

Päämäärät	Mittarit
Palo- ja pelastuspalvelut	
Ypäjän kunta on turvallinen ja terveellinen asuin- ja toimintaympäristö asukkaille ja yrityksille.	-onnettomuustilastojen mukaan onnettomuuden vähenevät

3.1.6.5 Muut tekniset palvelut

Päämäärät	Mittarit
Muut tekniset palvelut	
Teknisen toimen hallinto on hoidettu tehokkaasti kunnan ja kuntalaisten tarpeet huomioiden.	- tekninen tpimi on aktiivisesti mukana kuntien paikkatieto hankkeissa, hankkeiden avulla tehostetaan teknisen toimen palveluiden tuottamista -työntekijöille on mahdollisuus osallistua vähintään kahteen koulutustilaisuuteen -nuoria ja pitkäaikaistyöttömiä työllistetään määrärahojen puitteissa -tarjotaan kuntouttavan työtoiminnan työs-kentelymahdollisuuksia
Laadukas jätehuolto on järjestetty yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n puitteissa	-hyötyjätteiden kierrätystä tehostetaan mm. muovin kierrätyksen osalta

3.2 TALOUDELLISET TAVOITTEET

ULKOISET TUOTOT JA KULUT

			TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	
Keskusvaalilautakunta	Toimintatuotot		2 741	2 500	6 000	6 000	6 000	
	Toimintakulut		-11 759	-7 500	-8 000	-8 000	-8 000	
	Toimintakate		-9 017	-5 000	-2 000	-2 000	-2 000	
Tarkastuslautakunta	Toimintatuotot		0	0	0	0	0	
	Toimintakulut		-7 978	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	
	Toimintakate		-7 978	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	
Kunnan- hallitus	Johtamis- palvelut	Toimintatuotot	41 477	47 300	8 500	8 500	8 500	
		Toimintakulut	-709 759	-874 400	-706 600	-706 600	-706 600	
		Toimintakate	-668 283	-827 100	-698 100	-698 100	-698 100	
	Hallintopalvelut	Toimintatuotot	50 384	41 500	43 900	43 900	43 900	
		Toimintakulut	-463 667	-481 800	-551 300	-551 300	-551 300	
		Toimintakate	-413 283	-440 300	-507 400	-507 400	-507 400	
	Sosiaali- ja terveyspalvelut	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
		Toimintakulut	-7 831 944	-8 524 000	-65 300	-65 300	-65 300	
		Toimintakate	-7 831 944	-8 524 000	-65 300	-65 300	-65 300	
	Puhtaus- ja ruokapalvelut	Toimintatuotot	426 572	441 900	0	0	0	
		Toimintakulut	-970 694	-873 500	-517 500	-517 500	-517 500	
		Toimintakate	-544 122	-431 600	-517 500	-517 500	-517 500	
	Yhteensä	Toimintatuotot	518 433	530 700	52 400	52 400	52 400	
		Toimintakulut	-9 976 064	-10 753 700	-1 840 700	-1 840 700	-1 840 700	
		Toimintakate	-9 457 632	-10 223 000	-1 788 300	-1 788 300	-1 788 300	
	Sivistys- lautakunta	Varhaiskasvatus	Toimintatuotot	76 492	74 400	83 000	83 000	83 000
			Toimintakulut	-838 264	-912 900	-908 500	-908 500	-908 500
			Toimintakate	-761 771	-838 500	-825 500	-825 500	-825 500
Peruskoulutus ja opetustoimen hallinto		Toimintatuotot	46 564	46 600	26 200	26 200	26 200	
		Toimintakulut	-2 065 606	-2 019 300	-2 158 100	-2 158 100	-2 158 100	
		Toimintakate	-2 019 042	-1 972 700	-2 131 900	-2 131 900	-2 131 900	
	Muut koulutus-	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
		Toimintakulut	-133 613	-126 000	-127 000	-127 000	-127 000	

palvelut		Toimintakate	-133 613	-126 000	-127 000	-127 000	-127 000
Kirjasto	Toimintatuotot	7 279	500	500	500	500	500
	Toimintakulut	-91 728	-94 500	-92 600	-92 600	-92 600	-92 600
	Toimintakate	-84 449	-94 000	-92 100	-92 100	-92 100	-92 100
Kulttuuritoimi	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
	Toimintakulut	-17 579	-27 800	-28 800	-28 800	-28 800	-28 800
	Toimintakate	-17 579	-27 800	-28 800	-28 800	-28 800	-28 800
Liikunta ja ulkoilu	Toimintatuotot	2 235	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	Toimintakulut	-56 532	-72 500	-77 200	-77 200	-77 200	-77 200
	Toimintakate	-54 297	-71 500	-76 200	-76 200	-76 200	-76 200
Nuorisotyö	Toimintatuotot	47 075	14 500	23 500	23 500	23 500	23 500
	Toimintakulut	-95 726	-56 100	-109 500	-109 500	-109 500	-109 500
	Toimintakate	-48 651	-41 600	-86 000	-86 000	-86 000	-86 000
Yhteensä	Toimintatuotot	179 646	137 000	134 200	134 200	134 200	134 200
	Toimintakulut	-3 299 048	-3 309 100	-3 501 700	-3 501 700	-3 501 700	-3 501 700
	Toimintakate	-3 119 403	-3 172 100	-3 367 500	-3 367 500	-3 367 500	-3 367 500
			TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Teknisen lautakunnan lupajaosto		Toimintatuotot	14 785	16 500	16 500	16 500	16 500
		Toimintakulut	-67 821	-76 700	-84 600	-84 600	-84 600
		Toimintakate	-53 036	-60 200	-68 100	-68 100	-68 100
Tekninen lautakunta	Yleiset alueet	Toimintatuotot	24 853	20 000	20 000	20 000	20 000
		Toimintakulut	-221 779	-241 700	-317 400	-317 400	-317 400
		Toimintakate	-196 926	-221 700	-297 400	-297 400	-297 400
	Kiinteistöt	Toimintatuotot	1 248 161	1 275 600	1 182 400	1 182 400	1 182 400
		Toimintakulut	-915 785	-938 900	-1 031 400	-1 031 400	-1 031 400
		Toimintakate	332 376	336 700	151 000	151 000	151 000
	Vesihuoltolaitos	Toimintatuotot	401 088	405 000	420 000	420 000	420 000
		Toimintakulut	-238 037	-306 300	-335 800	-335 800	-335 800
		Toimintakate	163 051	98 700	84 200	84 200	84 200
	Palo- ja pelastuspalvelut	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-146 132	-157 500	-4 400	-4 400	-4 400
		Toimintakate	-146 132	-157 500	-4 400	-4 400	-4 400
	Muut tekniset palvelut	Toimintatuotot	8 924	10 000	9 500	9 500	9 500
		Toimintakulut	-133 115	-168 800	-207 000	-207 000	-207 000
		Toimintakate	-124 191	-158 800	-197 500	-197 500	-197 500
Yhteensä		Toimintatuotot	1 683 026	1 710 600	1 631 900	1 631 900	1 631 900

		Toimintakulut	-1 654 849	-1 813 200	-1 896 000	-1 896 000	-1 896 000
		Toimintakate	28 177	-102 600	-264 100	-264 100	-264 100
	YHTEENSÄ	Toimintatuotot	2 398 630	2 397 300	1 841 000	1 841 000	1 841 000
		Toimintakulut	-15 017 519	-15 969 200	-7 340 000	-7 340 000	-7 340 000
		Toimintakate	-12 618 889	-13 571 900	-5 499 000	-5 499 000	-5 499 000

SISÄISET TUOTOT JA KULUT

		TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025		
Keskusvaalilautakunta	Toimintatuotot	0	0	0	0	0		
	Toimintakulut	-543	0	0	0	0		
	Toimintakate	-543	0	0	0	0		
Tarkastuslautakunta	Toimintatuotot	0	0	0	0	0		
	Toimintakulut	-21	0	0	0	0		
	Toimintakate	-21	0	0	0	0		
Kunnan- hallitus	Johtamis- palvelut	Toimintatuotot	0	0	0	0		
		Toimintakulut	-64 538	-12 400	-4 100	-4 100	-4 100	
		Toimintakate	-64 538	-12 400	-4 100	-4 100	-4 100	
	Hallinto- palvelut	Toimintatuotot	308 977	0	0	0	0	
		Toimintakulut	-41 476	-19 900	-19 300	-19 300	-19 300	
		Toimintakate	267 501	-19 900	-19 300	-19 300	-19 300	
	Sosiaali- ja terveyspalvelut	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
		Toimintakulut	0	0	0	0	0	
		Toimintakate	0	0	0	0	0	
	Puhtaus- ja ruokapalvelut	Toimintatuotot	288 933	344 400	517 600	517 600	517 600	
		Toimintakulut	-67 673	-82 900	-52 000	-52 000	-52 000	
		Toimintakate	221 260	261 500	465 600	465 600	465 600	
	Yhteensä	Toimintatuotot	597 910	344 400	517 600	517 600	517 600	
		Toimintakulut	-173 687	-115 200	-75 400	-75 400	-75 400	
		Toimintakate	424 223	229 200	442 200	442 200	442 200	
	Sivistys- lautakunta	Varhaiskasvatus	Toimintatuotot	0	0	0	0	
			Toimintakulut	-140 321	-107 800	-162 400	-162 400	-162 400
			Toimintakate	-140 321	-107 800	-162 400	-162 400	-162 400
	Peruskoulutus ja opetustoimen hallinto	Toimintatuotot	0	0	0	0		
		Toimintakulut	-495 763	-415 600	-546 300	-546 300	-546 300	
		Toimintakate	-495 763	-415 600	-546 300	-546 300	-546 300	
	Muut koulutus- palvelut	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
		Toimintakulut	-9 558	-2 300	-4 300	-4 300	-4 300	
		Toimintakate	-9 558	-2 300	-4 300	-4 300	-4 300	
	Kirjasto	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
		Toimintakulut	-53 213	-53 000	-51 100	-51 100	-51 100	

		Toimintakate	-53 213	-53 000	-51 100	-51 100	-51 100
Kulttuuritoimi		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-33 968	-48 600	-36 800	-36 800	-36 800
		Toimintakate	-33 968	-48 600	-36 800	-36 800	-36 800
Liikunta ja ulkoilu		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-99 948	-86 200	-109 200	-109 200	-109 200
		Toimintakate	-99 948	-86 200	-109 200	-109 200	-109 200
Nuorisotyö		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-22 885	-23 400	-34 900	-34 900	-34 900
		Toimintakate	-22 885	-23 400	-34 900	-34 900	-34 900
Yhteensä		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-855 657	-736 900	-945 000	-945 000	-945 000
		Toimintakate	-855 657	-736 900	-945 000	-945 000	-945 000
			TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Teknisen lautakunnan lupajaosto		Toimintatuotot	180	0	0	0	0
		Toimintakulut	-3 970	0	0	0	0
		Toimintakate	-3 790	0	0	0	0
Tekninen lautakunta	Yleiset alueet	Toimintatuotot	93 191	80 400	101 000	101 000	101 000
		Toimintakulut	-11 486	-100	-300	-300	-300
		Toimintakate	81 705	80 300	100 700	100 700	100 700
	Kiinteistöt	Toimintatuotot	394 298	440 900	420 500	420 500	420 500
		Toimintakulut	-61 808	-50 400	-53 100	-53 100	-53 100
		Toimintakate	332 490	390 500	367 400	367 400	367 400
	Vesihuoltolaitos	Toimintatuotot	45 962	45 600	43 800	43 800	43 800
		Toimintakulut	-1 055	0	0	0	0
		Toimintakate	44 907	45 600	43 800	43 800	43 800
	Palo- ja pelastuspalvelut	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-8 390	0	0	0	0
		Toimintakate	-8 390	0	0	0	0
	Muut tekniset palvelut	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-14 924	-8 700	-9 100	-9 100	-9 100
		Toimintakate	-14 924	-8 700	-9 100	-9 100	-9 100
	Yhteensä	Toimintatuotot	533 451	566 900	565 300	565 300	565 300
		Toimintakulut	-97 663	-59 200	-62 500	-62 500	-62 500
		Toimintakate	435 788	507 700	502 800	502 800	502 800

YHTEENSÄ	Toimintatuotot	1 131 541	911 300	1 082 900	1 082 900	1 082 900
	Toimintakulut	-1 131 541	-911 300	-1 082 900	-1 082 900	-1 082 900
	Toimintakate	0	0	0	0	0

SISÄISET JA ULKOISET TUOTOT JA KULUT

		TP 2021	TA2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	
Keskusvaali- lautakunta	Toimintatuotot	2 741	2 500	6 000	6 000	6 000	
	Toimintakulut	-12 302	-7 500	-8 000	-8 000	-8 000	
	Toimintakate	-9 560	-5 000	-2 000	-2 000	-2 000	
Tarkastuslautakunta	Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
	Toimintakulut	-7 999	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	
	Toimintakate	-7 999	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	
Kunnan- hallitus	Johtamis- palvelut	Toimintatuotot	41 477	47 300	8 500	0	0
		Toimintakulut	-774 297	-886 800	-710 700	0	0
		Toimintakate	-732 821	-839 500	-702 200	0	0
	Hallinto- palvelut	Toimintatuotot	359 361	41 500	43 900	43 900	43 900
		Toimintakulut	-505 143	-501 700	-570 600	-570 600	-570 600
		Toimintakate	-145 782	-460 200	-526 700	-526 700	-526 700
	Sosiaali- ja terveys- palvelut	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-7 831 944	-8 524 000	-65 300	0	0
		Toimintakate	-7 831 944	-8 524 000	-65 300	0	0
	Puhtaus- ja ruoka- palvelut	Toimintatuotot	715 505	786 300	517 600	0	0
		Toimintakulut	-1 038 367	-956 400	-569 500	0	0
		Toimintakate	-322 862	-170 100	-51 900	0	0
	Yhteensä	Toimintatuotot	1 116 343	875 100	570 000	0	0
		Toimintakulut	-10 149 751	-10 868 900	-1 916 100	0	0
		Toimintakate	-9 033 409	-9 993 800	-1 346 100	0	0
Sivistys- lautakunta	Varhais- kasvatus	Toimintatuotot	76 492	74 400	83 000	83 000	83 000
		Toimintakulut	-978 585	-1 020 700	-1 070 900	-1 070 900	-1 070 900
		Toimintakate	-902 093	-946 300	-987 900	-987 900	-987 900
	Peruskoulutus ja opetustoimien hallinto	Toimintatuotot	46 564	46 600	26 200	26 200	26 200
		Toimintakulut	-2 561 370	-2 434 900	-2 704 400	-2 704 400	-2 704 400
		Toimintakate	-2 514 805	-2 388 300	-2 678 200	-2 678 200	-2 678 200
	Muut koulutus- palvelut	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-143 171	-128 300	-131 300	-131 300	-131 300
		Toimintakate	-143 171	-128 300	-131 300	-131 300	-131 300
	Kirjasto	Toimintatuotot	7 279	500	500	500	500

		Toimintakulut	-144 941	-147 500	-143 700	-143 700	-143 700	
		Toimintakate	-137 662	-147 000	-143 200	-143 200	-143 200	
Kulttuuri- palvelut		Toimintatuotot	0	0	0	0	0	
		Toimintakulut	-51 547	-76 400	-65 600	-65 600	-65 600	
		Toimintakate	-51 547	-76 400	-65 600	-65 600	-65 600	
Liikunta ja ulkoilu		Toimintatuotot	2 235	1 000	1 000	1 000	1 000	
		Toimintakulut	-156 480	-158 700	-186 400	-186 400	-186 400	
		Toimintakate	-154 245	-157 700	-185 400	-185 400	-185 400	
Nuorisotyö		Toimintatuotot	47 075	14 500	23 500	23 500	23 500	
		Toimintakulut	-118 611	-79 500	-144 400	-144 400	-144 400	
		Toimintakate	-71 536	-65 000	-120 900	-120 900	-120 900	
Yhteensä		Toimintatuotot	179 646	137 000	134 200	134 200	134 200	
		Toimintakulut	-4 154 705	-4 046 000	-4 446 700	-4 446 700	-4 446 700	
		Toimintakate	-3 975 059	-3 909 000	-4 312 500	-4 312 500	-4 312 500	
			TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	
Teknisen lautakunnan lupajaosto		Toimintatuotot	14 965	16 500	16 500	16 500	16 500	
		Toimintakulut	-71 791	-76 700	-84 600	-84 600	-84 600	
		Toimintakate	-56 826	-60 200	-68 100	-68 100	-68 100	
Tekninen lautakunta	Yleiset alueet		Toimintatuotot	118 044	100 400	121 000	121 000	121 000
			Toimintakulut	-233 265	-241 800	-317 700	-317 700	-317 700
			Toimintakate	-115 221	-141 400	-196 700	-196 700	-196 700
	Kiinteistöt		Toimintatuotot	1 642 459	1 716 500	1 602 900	1 602 900	1 602 900
			Toimintakulut	-977 593	-989 300	-1 084 500	-1 084 500	-1 084 500
			Toimintakate	664 866	727 200	518 400	518 400	518 400
	Vesihuolto- laitos		Toimintatuotot	447 049	450 600	463 800	463 800	463 800
			Toimintakulut	-239 092	-306 300	-335 800	-335 800	-335 800
			Toimintakate	207 957	144 300	128 000	128 000	128 000
	Palo- ja pelas- tus- palvelut		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
			Toimintakulut	-154 522	-157 500	-4 400	0	0
			Toimintakate	-154 522	-157 500	-4 400	0	0
	Muut tekniset pavelut		Toimintatuotot	8 924	10 000	9 500	9 500	9 500
			Toimintakulut	-148 039	-177 500	-216 100	-216 100	-216 100
			Toimintakate	-139 115	-167 500	-206 600	-206 600	-206 600
	Yhteensä		Toimintatuotot	2 216 477	2 277 500	2 197 200	2 197 200	2 197 200
			Toimintakulut	-1 752 511	-1 872 400	-1 958 500	-1 954 100	-1 954 100
			Toimintakate	463 965	405 100	238 700	238 700	238 700

YHTEENSÄ

Toimintatuotot	3 530 171	3 308 600	2 923 900	2 353 900	2 353 900
Toimintakulut	-16 149 060	-16 880 500	-8 422 900	-6 502 400	-6 502 400
Toimintakate	-12 618 889	-13 571 900	-5 499 000	-4 148 500	-4 148 500

TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA ulkoinen	TILIN- PÄÄTÖS 2021	TALOUS- ARVIO 2022	TA 2023	MUUTOS- % 2022- >2023	TS 2024	TS 2025
TOIMINTATUOTOT	2 398 630	2 397 300	1 841 000	-23,2 %	1 841 000	1 841 000
Myyntituotot	909 979	943 400	519 600	-44,9 %	519 600	519 600
Maksutuotot	91 840	82 800	53 800	-35,0 %	53 800	53 800
Tuet ja avustukset	192 577	156 900	147 700	-5,9 %	147 700	147 700
Muut toimintatuotot	1 204 234	1 214 200	1 119 900	-7,8 %	1 119 900	1 119 900
TOIMINTAKULUT	-15 017 519	-15 969 200	-7 340 000	-54,0 %	-7 340 000	-7 340 000
Henkilöstökulut	-4 043 912	-3 987 800	-3 868 200	-3,0 %	-3 868 200	-3 868 200
Palvelujen ostot	-9 470 162	-10 475 200	-1 937 000	-81,5 %	-1 937 000	-1 937 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 029 892	-1 011 000	-1 024 500	1,3 %	-1 024 500	-1 024 500
Avustukset	-270 711	-255 200	-272 400	6,7 %	-272 400	-272 400
Muut toimintakulut	-202 842	-240 000	-237 900	-0,9 %	-237 900	-237 900
TOIMINTAKATE	-12 618 889	-13 571 900	-5 499 000	-59,5 %	-5 499 000	-5 499 000
VEROTULOT	8 556 064	8 607 000	4 838 000	-43,8 %	4 729 000	4 832 000
VALTIONOSUUEDET	5 433 268	5 603 000	1 811 200	-67,7 %	1 811 200	1 811 200
RAHOITUSTUOTOT JA - KULUT	22 680	2 600	4 000	53,8 %	4 000	4 000
Korkotuotot	308	500	500	0,0 %	500	500
Muut rahoitustuotot	18 780	4 000	7 000	75,0 %	7 000	7 000
Korkokulut	5 998	-500	-2 000	300,0 %	-2 000	-2 000
Muut rahoituskulut	-2 406	-1 400	-1 500	7,1 %	-1 500	-1 500
VUOSIKATE	1 393 123	640 700	1 154 200	80,1 %	1 045 200	1 148 200
Poistot käyttöomaisuudesta	-652 244	-632 900	-592 300	-6,4 %	-544 700	-481 100
Arvonalentumiset						
TILIKAUDEN TULOS	740 879	7 800	561 900	7103,8 %	500 500	667 100
Poistoeron vähennys	12 687	12 700	12 700	0,0 %	12 700	12 700
Varausten vähennys						
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	753 566	20 500	574 600	2702,9 %	513 200	679 800

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
<i>Varsinainen toiminta ja investoinnit</i>					
TULORAHOITUS					
Vuosikate	1 393 123	640 700	1 154 200	1 045 200	1 148 200
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-67 163				
INVESTOINNIT					
Investointimenot	-407 206	-590 000	-1 520 000	-1 105 000	-225 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	37 592	79 000	60 000		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	38 500		25 000	25 000	25 000
VAR. TOIMINTA JA INVESTOINNIT	994 846	129 700	-280 800	-34 800	948 200
<i>Rahoitustoiminta</i>					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset	44 570				
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		280 800		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-35 213	-129 700		0	-948 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0			34 800	
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	8 388				
RAHOITUSTOIMINTA	17 744	-129 700	280 800	34 800	-948 200
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	1 012 590	0	0	0	0

4 INVESTOINNIT

INVESTOINTIOSA

INVESTOINTISUUNNITELMA 2023 - 2026

KUNNANHALLITUS

9601 Kiinteistöt

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		30 000	30 000	30 000	30 000
Tulot					
Nettomeno		-30 000	-30 000	-30 000	-30 000

Kuntakeskuksen tulevien vuosien kasvumahdollisuuden turvaaminen maata hankkimalla.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Yhtenäiskoulun molempien yksiköiden luokkien kalustuksen ajanmukaistaminen

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot	kesken	20 000	15 000	15 000	
Tulot					
Nettomeno		-20 000	-15 000	-15 000	

Työhyvinvointikyselyssä 2020 ja seurannassa 2022 käy selväksi tarve opettajien työergonomian parantamisen tarve. Nykyiset käytössä olevat työpöydät ja tuolit eivät ole tarkoituksenmukaisia.

Oppilaiden käytössä olevat pulpetit ja tuolit ovat suurelta osin huonossa kunnossa, osa väärää kokoa jne. ja niiden ajanmukaistaminen on syytä aloittaa. Näin saadaan myös koulun viihtyisyyttä parantumaan.

96xx Heporannan päiväkodin kalusteiden uusiminen

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot	kesken	20 000			
Tulot					
Nettomeno		-20 000			

Heporannan päiväkodin kalustusta muokataan vastaamaan kolmen varhaiskasvatusikäisen (9 kk-5-

vuotiaiden) ryhmän perustarpeisiin sekä niin, että tilat vastaavat nykyisen varhaiskasvatussuunnitelman vaatimuksia toiminnallisuuden sekä leikkiympäristöjen suhteen. Oppimisympäristöinä tilojen tulee ohjata lasta leikkiin, fyysiseen aktiivisuuteen, tutkimiseen sekä taiteelliseen ilmaisuun ja kokemiseen. Oppimisympäristöissä tulee voida toteuttaa monenlaista pedagogista toimintaa ja niiden tulee muuntua tarpeiden mukaan. Lasten saatavilla ja käytössä tulee olla riittävästi monipuolisia, ikätasoisia, pedagogisia ja turvallisia leikki- ja toimintavälineitä, ja niissä on huomioitava lasten yksilölliset tuen tarpeet ja mielenkiinnon kohteet. Päiväkodin toimintaympäristön muutokseen tulee varata 20 000 euroa.

96xx **Pertunmäen liikuntapuiston monitoimikaukalon kunnostus**

	2023	2024	2025	2026
Menot	90 000			
Tulot	45 000			
Nettomeno	-45 000			

Kevään 2023 aikana vanha jääkiekkokaukalo puretaan ja sen tilalle tehdään täysin uusi kaukalo. Monitoimikaukalo on talvella luistelu- ja jääpelikäytössä. Kesäkäyttöä varten kaukaloon tulee hiekkatekonurmi/ tenniskenttä; mahdollisesti myös sulkapallokenttä. Kesäkaudella kaukalossa voi pelata myös sählyä ja järjestää sählyturnauksia sekä pelata koripalloa. Kaukalon päätyyn asennetaan koripallotelineet.

Uutta monitoimikaukaloa pystyisi hyödyntämään monipuolisesti niin koululiikunnassa kuin urheiluseuran, yhdistysten ja kaikkien kuntalaisten liikuntakäytössä. Uusi, laadukas kaukalo lisää käyttöä merkittävästi ympäri vuoden ja olisi luonnollinen jatkumo kehittyvän Pertunmäen liikuntapuiston alueelle.

Uuden monitoimikaukalon alustava tiedusteltu hinta-arvio on noin 90 000 € asennettuna (sisältää tekonurmen, tennis-/sulkapallokentän, koripallokorit päätyihin). Monitoimikaukalon kunnostusta varten haetaan rahoitusta. Rahoituksen tukiprosentti riippuu myönnettävästä avustuksesta (arvio 50-70%?). Investoinnin toteuttaminen edellyttää myönteistä avustuspäätöstä.

96xx **Talastupa-Kolin kota -reitistön parannustyöt**

	2023	2024	2025	2026
Menot	30 000			
Tulot	15 000			
Nettomeno	-15 000			

Ypäjän kunnan ulkoilureitit kaipaavat parannustöitä pitkospuiden osalta sekä paikoin maarakennustöitä, jotta reitti olisi otollisempi retkeilijöille ja pyöräilijöille. Talastuvan alueella pitäisi uusia sekä wc että puuvaja. Tolmin laavun ympäristöön tulisi suunnitella esteettömän liikkumisen mahdollistava ympäristö, jotta lähiliikunta ja palvelut olisivat kaikkien ypäjäläisten saavutettavissa. Ulkoilureittien perusparannustyöt ovat usean kuntalaisen toiveissa. Reitien parannustöillä edistetään luontoliikuntaa Ypäjällä. Laadukkaita reittejä voidaan markkinoida myös paikkakunnan ulkopuolelle, joka on kunnalle markkinointivaltti jo olemassa olevien liikuntapaikkojen lisäksi. Suunniteltu kustannusarvio reitistön parannustöihin on noin 30 000 euroa, jolle haetaan valtionavustusta (arvio avustuksen määrästä 50 %). Investoinnin toteuttaminen edellyttää myönteistä avustuspäätöstä.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

9606 Liikenneväylät

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		100 000	100 000	50 000	50 000
Tulot					
Nettomeno		-100 000	-100 000	-50 000	-50 000

2023 - 2026 Kaavateiden perusparannus

9607 Valaistus

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		40 000	20 000	20 000	20 000
Tulot					
Nettomeno		-40 000	-20 000	-20 000	-20 000

2023 - 2026 Vanhan katuvalaistuksen uusiminen led-tekniikalla.

Vesihuoltolaitos

9608 Vesijohtoverkosto

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		100 000	50 000	50 000	50 000
Tulot					
Nettomeno		-100 000	-50 000	-50 000	-50 000

2023- 2026 Vesijohtoverkoston saneeraus ja täydennysrakentaminen.

9609 Viemäriverkosto

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		100 000	50 000	50 000	50 000
Tulot					
Nettomeno		-100 000	-50 000	-50 000	-50 000

2023 - 2026 Viemäriverkoston saneeraus ja täydennysrakentaminen.

9605 **Puistot**

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		20 000	10 000	10 000	10 000
Tulot					
Nettomeno		-20 000	-10 000	-10 000	-10 000

2023 - 2026 Loimijoen ranta-alueen ja muiden puistoalueiden perusparantaminen.

xxx **Murska**

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		30 000			
Tulot					
Nettomeno		-30 000			

2023 Matkaparkkialueen rakentaminen

9703 **Simontie 1 A ja B**

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		110 000			
Tulot					
Nettomeno		-110 000			

2023 Vuokratrivitalo Simontie 1 A vesikatkon uusiminen ja julkisivusaneeraus ja 1 B ulko-ovien uusiminen.

xxx **Kunnantoinimisto**

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		20 000			
Tulot					
Nettomeno		-20 000			

2023 Julkisivurappauksen korjaus

xxx

Palvelukeskus

	Kustannus- arvio			
	2023	2024	2025	2026
Menot	500 000	800 000		
Tulot				
Nettomeno	-500 000	-800 000		

2023 - 2024 Palvelukeskuksen hoivaosaston muutos asumisyksiköksi. Samassa yhteydessä saneerataan myös kodinhoitajien toimitilat, päivätoimintatilat, rakennuksen vesikatto, ilmastointi ja ulkopuoliset oleskelualueet.

Kustannukset ja aikataulu tarkentuvat suunnittelun edetessä.

xxx

Päiväkodin aurinkosähköjärjestelmä

	Kustannus- arvio			
	2023	2024	2025	2026
Menot	20 000			
Tulot				
Nettomeno	-20 000			

2023 Päiväkodin aurinkosähköjärjestelmä

xxx

Varavoimaimitteet

	Kustannus- arvio			
	2023	2024	2025	2026
Menot	30 000	30 000		
Tulot				
Nettomeno	-30 000	-30 000		

2023 - 2024 Toimintavarmuuden parantamiseksi hankitaan lisää varavoimaimitteita.

xxx

Vanhustentalot 1 ja 2

	Kustannus- arvio			
	2023	2024	2025	2026
Menot	60 000			
Tulot				
Nettomeno	-60 000			

2023 Ulko-ovien uusiminen, (ei koske b-taltoa, b-talon takaovet on jo uusittu 2021)

xxx

Muuntajantie 3

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		30 000			
Tulot					
Nettomeno		-30 000			

Muuntajantie 3 as 2 saneeraus

xxx

Haavi

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		20 000			
Tulot					
Nettomeno		-20 000			

Haavin lattiasaneeraus

xxx

Yhtenäiskoulun Kartanon yksikkö

	Kustannus- arvio	2023	2024	2025	2026
Menot		150 000			
Tulot					
Nettomeno		-150 000			

Kartanon yksikön valaisinsaneeraus sekä ruokalan ja liikuntasalin ilmastoinnin saneeraus. Saneerauksessa huomioidaan erityisesti tilojen käyttö ja energiatehokkuus.

Menot	1 520 000	1 105 000	225 000	210 000
Tulot	60 000			
Nettomeno	-1 460 000	-1 105 000	-225 000	-210 000

5 VESIHUOLTOLAITOKSEN TALOUSARVIO

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
VESILAITOS			
LIIKEVAIHTO			
VESIMAKSUT ULK.	274 464	270 000	280 000
VESIMAKSUT SIS.	17 959	15 200	14 400
MUUT TULOT	5 542	5 000	5 000
AINEET JA TARVIKKEET, PALVELUT, MUUT KULUT			
TILIKAUDELLA, ULK	-74 127	-96 500	-108 600
TILIKAUDELLA, SIS	0	0	
HENKILÖSTÖMENOT			
PALKAT	-24 450	-27 100	-25 300
POISTOT	-86 331	-80 900	-72 300
LIIKEYLIJÄÄMÄ	113 057	85 700	93 200
RAHOITUSTULOT JA MENOT			
RAHOITUSTUOTOT	1 644	0	0
RAHOITUSKULUT	-7	0	0
PERUSPÄÄOMAN KORKO		0	0
ks. Vesihuoltolaitos yhteensä			
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	114 694	85 700	93 200
VIEMÄRILAITOS			
LIIKEVAIHTO			
JÄTEVESIMAKSUT ULK.	121 082	130 000	135 000
JÄTEVESIMAKSUT SIS.	28 003	30 400	29 400
MUUT TULOT	0	0	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			
AINEET JA TARVIKKEET, PALVELUT, MUUT KULUT			
TILIKAUDELLA, ULK	-126 546	-168 700	-187 700
TILIKAUDELLA, SIS	-1 055	0	0
HENKILÖSTÖMENOT			
PALKAT	-12 915	-14 000	-14 200
POISTOT	-103 560	-97 700	-87 400
LIIKEYLIJÄÄMÄ	-94 991	-120 000	-124 900
RAHOITUSTULOT JA MENOT			
RAHOITUSTUOTOT	0	0	0
RAHOITUSKULUT		0	0
PERUSPÄÄOMAN KORKO		0	0
ks. Vesihuoltolaitos yhteensä			
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-94 991	-120 000	-124 900
VESIHUOLTOLAITOS YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	TA 2023
LIIKEVAIHTO			
VESI- JA JÄTEVESIMAKSUT ULK.	395 546	400 000	415 000
VESI- JA JÄTEVESIMAKSUT SIS.	45 962	45 600	43 800
MUUT TULOT	5 542	5 000	5 000
AINEET JA TARVIKKEET, PALVELUT, MUUT KULUT			
TILIKAUDELLA, ULK	-200 673	-265 200	-296 300
TILIKAUDELLA, SIS	-1 055	0	0
HENKILÖSTÖMENOT			
PALKAT	-37 365	-41 100	-39 500
POISTOT	-189 891	-178 600	-159 700
LIIKEYLIJÄÄMÄ	18 066	-34 300	-31 700
RAHOITUSTULOT JA MENOT			
RAHOITUSTUOTOT	1 644	0	0
RAHOITUSKULUT	-7	0	0
PERUSPÄÄOMAN KORKO	-8 410	-8 410	-8 410
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	11 293	-42 710	-40 110